

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Štít proti neoprávněným exekucím a dluhové pasti - Chráněné účty startují 1. července 2021

V rámci obrany před neoprávněnými exekucemi si budou moci povinní od července zřídit tzv. chráněný účet. Chráněný účet nebude možné postihnout exekucí a má sloužit k ukládání finančních prostředků, které exekuci nepodléhají, jako je například výživné nebo nezabavitelné minimum ze mzdy. Institut chráněných účtů má řešit zejména situace vícenásobných exekucí, kdy příjem povinného podléhá nejprve srážkám ze mzdy a zbývající částka následně podlehne další exekuci, tentokrát příkazáním pohledávky z účtu. Pojdme se podívat, jak bude nový nástroj fungovat.

Na začátku letošního roku zákonodárci přijali novelu zákona č. [99/1963](#) Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů („**OSŘ**“), a některých dalších předpisů, která zavádí tzv. chráněný účet („Novela“)[\[1\]](#). Novela měla být původně účinná již od 1. dubna 2021. Po kritice ze strany bank, které měly na zavedení technického řešení chráněných účtů od zveřejnění Novely ve Sbírce zákonů jen necelé dva měsíce, zákonodárci na poslední chvíli odložili účinnost Novely na 1. července 2021[\[2\]](#).

Účel chráněného účtu

Podstatou chráněného účtu je ochrana dlužníků před neoprávněnými exekucemi nebo výkony rozhodnutí[\[3\]](#). U dlužníků, vůči nimž je vedeno více exekucí, totiž v praxi často dochází k situaci, kdy je jim z bankovního účtu stržena částka, která vůbec neměla exekuci podléhat, jako jsou například nezabavitelné minimum ze mzdy, platby výživného nebo například některé sociální dávky („**chráněné příjmy**“).

V případě, kdy povinný obdrží mzdu již po odečtení srážek ze mzdy provedených zaměstnavatelem na základě jedné exekuce, totiž vyplacená částka mohla být v praxi předmětem další exekuce, a to příkazáním pohledávky z účtu. Povinný tak může přijít i o částky, které mají být podle zákona nezabavitelné. Řešením má být tedy speciální chráněný účet, který nelze exekucí příkazáním pohledávky postihnout a který slouží výhradně k ukládání chráněných příjmů.

Zřízení chráněného účtu

O zřízení chráněného účtu bude povinný žádat u banky, u které má existující bankovní účet postižený exekucí příkazáním pohledávky z účtu („**primární účet**“). Součástí žádosti povinného bude prohlášení, že dosud žádný chráněný účet nemá. Banka má povinnost uzavřít s povinným smlouvu o chráněném účtu a chráněný účet zřídit do pěti pracovních dnů od podání žádosti za předpokladu, že jí soud doručil usnesení o nařízení výkonu rozhodnutí příkazáním pohledávky z primárního účtu a oznámení obsahující číslo primárního účtu a číslo účtu, ze kterého jsou vypláceny příjmy nebo pohledávky, které mají být chráněny. V praxi tak bude muset povinný nejprve požádat soud, aby učinil příslušná oznámení, a až poté zažádat banku o zřízení chráněného účtu.

Chráněný účet musí banka označit tak, aby bylo zřejmé, že jde o chráněný účet, a o jeho vytvoření informovat všechny soudy (exekutory), které nařídily výkon rozhodnutí příkazáním pohledávky z primárního účtu.

Dlužník povinného z chráněných příjmů na písemnou žádost vystaví soudu nebo povinnému bez zbytečného odkladu potvrzení o čísle účtu, z něhož tyto chráněné příjmy vyplácí. Vzhledem k tomu, že na základě tohoto potvrzení banka zřizuje chráněný účet a převádí na něj peněžní prostředky, zákon výslovně stanoví, že dlužník z chráněného příjmu nesmí povinnému z účtu sděleného v potvrzení vyplácet jiné částky než chráněné příjmy.

Obecně platí, že banka má povinnost smlouvu o chráněném účtu s povinným uzavřít. Výjimkou je situace, kdy by uzavřením smlouvy porušila ustanovení zákona upravující opatření proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu nebo jiného právního předpisu. V takovém případě má banka právo smlouvu o chráněném účtu i vypovědět nebo od ní odstoupit.

Fungování chráněného účtu

Zřízení a vedení chráněného účtu je ze zákona bezplatné. Ostatní podmínky a poplatky se řídí stejnými pravidly, kterými se řídí primární účet, přičemž zákon zakazuje, aby banky tyto podmínky měnily v závislosti na tom, zda u vlastníka účtu probíhá nebo neprobíhá exekuce.

Den následující po vzniku chráněného účtu na něj banka převede částku ve výši trojnásobku životního minima^[4], která je vyloučená z výkonu rozhodnutí příkazáním pohledávky z účtu.^[5] Třetí osoby nebudou poukazovat platby přímo na chráněný účet, ale i nadále budou využívat primární účet povinného. Bude úlohou bank, aby chráněné příjmy po jejich připsání na primární účet vždy do konce pracovního dne převedly na chráněný účet.

V případě, že má povinný u jedné banky více účtů, které jsou postižené exekucí příkazáním pohledávky z účtu, musí zvolit jeden z nich, který bude sloužit jako primární účet, a ze kterého bude banka na chráněný účet převádět peněžní prostředky. Pokud dojde ke zrušení primárního účtu nebo k situaci, kdy na primární účet již není vedena exekuce, určí povinný ve lhůtě 14 dní jiný účet u téže banky, který bude sloužit jako primární účet.

Kdy může chráněný účet přijít o ochranu?

Každý povinný může mít jen jeden chráněný účet. Pokud by v rámci řízení vyšlo najevo, že jich má více, bylo by na rozhodnutí soudu, aby určil, který z těchto účtů zůstane chráněný. Vzhledem k tomu, že banky budou mít povinnost chráněné účty jedinečným způsobem označit, předpokládáme, že bude v praxi zjiřitelné, zda má povinný skutečně jen jeden chráněný účet.

Soud může dále rozhodnout, že účet není chráněný v případě, že povinný úmyslně uvedl vůči bance nepravdivé údaje v prohlášení, že dosud žádný chráněný účet nemá, nebo pokud úmyslně uvedl nepravdivé údaje dlužníkovi z chráněného příjmu.

Závěr

Lze shrnout, že chráněný účet bude jakýmsi zrcadlovým účtem k bankovnímu účtu postiženému exekucí, na který se budou ukládat peněžní prostředky, které exekuci nepodléhají. Pomyslnou hlavní roli v implementaci Novely budou hrát jednoznačně banky, jejichž úlohou bude, aby chráněné účty vytvořily a technicky zabezpečily jejich fungování na každodenní bázi. Zda nebo do jaké míry chráněné účty skutečně přispějí k vyšší ochraně povinných před neoprávněnými exekucemi, ukáže až čas.

Tereza Davidová,
Advokát, Managing Associate

Václav Bělohoubek,
advokátní koncipient

Deloitte.

Legal

[Deloitte Legal s.r.o., advokátní kancelář](#)

Churchill I
Italská 2581/67
120 00 Praha 2 - Vinohrady

Tel.: +420 246 042 100
e-mail: legalcz@deloittece.com

[1] Zákon č. [38/2021](#) Sb., kterým se mění zákon č. [99/1963](#) Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. [120/2001](#) Sb., o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád), ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. [119/2001](#) Sb., kterým se stanoví pravidla pro případy souběžně probíhajících výkonů rozhodnutí, ve znění pozdějších předpisů.

[2] Zákon, kterým se mění zákon č. [38/2021](#) Sb., kterým se mění zákon č. [99/1963](#) Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. [120/2001](#) Sb., o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád), ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. [119/2001](#) Sb., kterým se stanoví pravidla pro případy souběžně probíhajících výkonů rozhodnutí, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. [191/2020](#) Sb., o některých opatřeních ke zmírnění dopadů epidemie koronaviru SARS CoV-2 na osoby účastníci se soudního řízení, poškozené, oběti trestných činů a právnické osoby a o změně insolvenčního zákona a občanského soudního řádu, ve znění pozdějších předpisů.

[3] Pro zjednodušení budeme dále používat výraz exekuce souhrnně i pro soudní výkon rozhodnutí.

[4] Podle nařízení vlády č. [61/2020](#) Sb., o zvýšení částek životního minima a existenčního minima je od 1. dubna 2020 částka životního minima stanovena na 3 860 Kč.

[5] Novela tuto částku zvyšuje z původního dvojnásobku na trojnásobek životního minima. Zákon č. [191/2020](#) Sb., o některých opatřeních ke zmírnění dopadů epidemie koronaviru SARS CoV-2 na osoby účastnící se soudního řízení, poškozené, oběti trestných činů a právnické osoby a o změně insolvenčního zákona a občanského soudního řádu, ve znění pozdějších předpisů, tuto částku dočasně zvýšil na čtyřnásobek životního minima a to v období od 24. dubna 2020 do 28. února 2021 a od 31. března 2021 do 30. června 2021. V mezidobí od 1. do 30. března 2021 byl tedy chráněn pouze dvojnásobek životního minima.

© EPRAVO.CZ - Sbíрка zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Přičitatelnost jednání třetích osob dlužníkovi pro účely posouzení neúčinnosti: ano nebo ne?](#)
- [Srážka za prodej v insolvenční při ocenění majetkové podstaty](#)
- [Smlouvy o vzájemném plnění v insolvenční - judikaturní závěry](#)
- [Odpovědnost členů statutárního orgánu za nepodání insolvenčního návrhu včas](#)
- [Úmyslně zkracující právní jednání mezi dlužníkem a osobou blízkou](#)
- [Nejvyšší soud ČR: Úhrada úroků ze zápůjčky jako zvýhodňující jednání? Klíčový výklad k § 241 odst. 5 písm. b\) insolvenčního zákona](#)
- [K postavení zajištěného věřitele v insolvenčním řízení](#)
- [K \(ne\)způsobilosti notářského zápisu jako exekučního titulu pro nařízení exekuce prodejem zástavy](#)
- [Promlčení pracovněprávních pohledávek postavených na roveň pohledávkám za majetkovou podstatou](#)
- [Preventivní restrukturalizace](#)
- [Odpovědnost státu za nesprávný úřední postup exekutora: Je stát skutečně „posledním dlužníkem“?](#)